

Szükségesnek tartjuk a magunk részéről, hogy a bérleti kérdések (lakás és üzleti bérek megállapítása) ugyancsak hasonló elvek szem előtt tartásával alakítandó vegyes bíróságok által döntsessenek el. Sajnos a gazdasági viszonyok nagyon súlyosan leromlottak és a leromlás talán még fokozódhatik is a közel jövőben: kell tehát, hogy a lakásbérleti kérdések megoldására is mielőbb megfelelő kormányzati intézkedés történjék.

F. P.

A gyárszerű iparüzés ismérvei, a közkereseti és betéti társaságok iparüzése, az iparos munkaegyesítési jogának keretei, és a kereskedőnek áruk elkészíttetését célzó megrendelések átvételére vonatkozó joga tárgyában f. évi március 1-én lépett életbe a ker. min. 113.906/1932. sz. rendelete.

Az 1922: XII. t.-c. (az Ipartörvény Novellája) 4. §-a, illetve az ezen törvény végrehajtása tárgyában kelt 78.000/1923. K. M. sz. r. 4. §-a meghatározta a kisipar keretein túlnőtt ipari vállalatoknak, az ú. n. gyárszerű iparüzésnek ismérveit (elemi erővel hajtott munkagép, alkalmazottak száma stb.). Kimondta a rendelet azt is, hogy az alkalmazotti létszám szempontjából csakis a műszaki tisztviselőket és a szakmunkát végző segédek és szakmunkásokat lehet számításba venni. Az itt ismertetett új rendelet ehhez hozzáteszi, hogy azoknál az iparoknál, amelyeknél a munkát nem kizárólag műhelyben, hanem jelentékeny részben műhelyen kívül végzik (mint pl. a szerelő, tetőfedő, mázoló stb. iparosok), a *külső* munkákon dolgozó, de műszakilag egy-egy ipartelepről, műhelyből irányított műszaki tisztviselőket, segédek és szakmunkásokat is számításba kell venni a gyárszerű iparüzéshez megkívánt alkalmazotti létszám szempontjából.

Az Ipartörvény Novellájának 4. §-ában kifejezést nyert, hogy közkereseti és betéti társaság iparüzése esetében a társaság egyik tagjának saját személyében kell igazolnia az előírt képesítést, s hogy ugyanezen társasági tagnak egyszersmind az üzlet vezetésére is jogosítottnak kell lennie. A törvény e rendelkezésének érvényesítése céljából az iparhatóságoknak azokban az esetekben, amelyekben közkereseti vagy betéti társaság kér valamely képesítéshez vagy képesítéshez és engedélyhez kötött iparnak gyakorlására iparigazolványt, illetőleg iparendélyt, az egyéb törvényes kellékeken felül azt is vizsgálat tárgyává kell tennie, hogy az az egyén, akit az üzlet vezetésére jogosított és az előírt képzettséggel rendelkező társasági tagként bejelentettek, a társaságnak tényleg tagja-e, avagy nem kell-e a fennforgó körülmények folytán a bejelentett egyént csupán a társaság alkalmazottjának minősíteni. Ennek megállapítása céljából a közkereseti és betéti társaság az iparjogosítvány kiadására irányuló beadványhoz *írásban* kötött társasági szerződés

esetében a társasági szerződés eredeti példányát köteles csatolni, *szóbeli* társasági szerződés esetében a társaság tagjainak az iparhatóság előtt jegyzőkönyvbe foglalás végett ki kell nyilatkoztatniok, hogy az előírt képesítéssel rendelkező társasági tag az üzletvezetésre fel van jogosítva. Ezután az iparhatóság, az iparigazolvány, illetőleg iparendély kiadásával egyidejűleg kötelezi a társaságot, hogy a céget az üzlet megkezdésekor a cégbíróságnál jegyeztesse be, s a cégbíróságnak végzését az iparhatóságnak mutassa be. Az iparhatóságnak a cégbíróság bemutatott végzése alapján meg kell állapítania, hogy az előírt képesítéssel rendelkező egyén a társaság tagjaként be lett-e jelentve.

A Novella 47. §-a a kereskedőnek kifejezetten csak az üzlet körébe tartozó áruk elkészítésére szóló megrendelések átvételét és csakis az általa eladott áruk átalakításának és javításának elvállalását engedi meg, kimondván azt is, hogy a kereskedő a nála megrendelt iparcikk elkészítését, úgyszintén az általa eladott áru átalakítását és javítását, amennyiben ezeknek a munkáknak végzése valamely képesítéshez kötött ipar munkakörébe tartozik, vagy az illető munka végzésére illető iparossal, vagyis iparjogosítvánnyal rendelkező olyan önálló iparossal végeztetheti, akinek munkakörébe tartozik a kérdéses munka végzése. A Novella ezen rendelkezése folytán a kereskedő az említett munkákat szolgálati viszonyban levő alkalmazottal (segéddel, szakmunkással, munkással, otthonmunkással, avagy bármely iparjogosítvánnyal rendelkező, de a kereskedő szolgálatában álló egyénnel) nem végeztetheti. Abból a célból, hogy a törvény említett rendelkezésének megtartása hatékonyan ellenőrizhető legyen, minden kereskedő, aki a Novella 47. §-ában megállapított jogával élve, képesítéshez kötött ipar munkakörébe tartozó, üzletkörébe eső iparcikknek elkészítésére, általa eladott ily áru átalakítására vagy javítására megrendelést vesz fel, köteles a kiadott munkákról *munkanaplót* vezetni, s abba esetről-esetre feljegyezni, hogy mely napon, milyen ipari munkát és melyik iparosnak adott munkába.

JOGGYAKORLAT.

Bírói életértékelés. Az ítélkezés jósága igen nagy mértékben fordul meg azon, hogy a felek nyilatkozatait, cselekvéseit, egyéb életbeli adottságokat a bíróság miként értékeli ama gondolatfűzés munkájába, amely az ítélethez vezet. Az élet proteusszerű alakulása mellett bizonyos tipikusan visszatérő jelenség csoportokra alakulhat ugyan ki egy többé-kevésbé állandóság jellegével bíró felfogás, a nehéz-